

УДК 339.13:615.254 (477)

**АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ АНТАЦИДНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ,
ПРЕДСТАВЛЕНИХ НА РИНКУ УКРАЇНИ**

Кобець М.М., Матвєєва І.С., Данилейко Г.О., Кобець Ю.М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Важливою складовою процесу травлення є шлункове кислотоутворення, при патологічних станах якого виникають кислотозалежні захворювання, серед яких можна виділити патологію шлунку та дванадцятипалої кишки. Найпоширенішими захворюваннями шлунково-кишкового тракту є виразка шлунку і гастроезофагеальна рефлюксна хвороба (ГЕРХ).

Останнім часом спостерігається безконтрольний прийом нестероїдних протизапальних препаратів, що спричинює розвиток НПЗП-гастро- і дуоденопатій. У зв'язку з широкою поширеністю даних патологій та розвитку небезпечних ускладнень важливим є застосування сучасних методів діагностики та лікування кислотозалежних захворювань.

Сьогодні з'являються нові лікарські засоби (ЛЗ) для лікування цих захворювань, серед яких можна виділити антациди, інгібітори протонної помпи, антагоністи H₂-рецепторів та ін. Для дослідження нами обрана група А02А – Антациди.

Мета дослідження. Метою роботи є аналіз асортименту препаратів для лікування кислотозалежних захворювань.

Методи дослідження. Спостереження за ситуацією на ринку здійснено на підставі контент-аналізу офіційних джерел інформації про антацидні ЛЗ: Державний реєстр лікарських засобів України (2017 р.), Rx-Index-класифікатор ЛЗ, Довідник Компендіум 2017 р. [2].

Основні результати.

Фармакологічні засоби групи А02А – Антациди були першими, які застосовувалися для лікування кислотозалежних захворювань. Майже до середини ХХ століття антациди залишалися основними препаратами для лікування цих захворювань та залишаються поширеними лікарськими засобами [3].

Аналіз асортименту у розрізі країн виробників показав, що частка ринку українських виробників складає 5,9%, всього зареєстровано пропозиції 8 зарубіжних країн виробників, серед них за кількістю ЛЗ перше місце належить Болгарії та Франції (50%), друге – Великобританія та Польща (25%). Крім того, антацидні препарати пропонують фармацевтичні виробники з Індії, Італії, Іспанії та Німеччини.

Проведений нами аналіз показав, що в асортименті ЛЗ існує декілька видів лікарських форм (тверді, м'які, рідкі, лікарські форми для внутрішнього застосування). Переважну кількість ЛЗ складають тверді лікарські форми – 57,1%. Аналіз показав, що найменшу частку фармацевтичного ринку України займають м'які лікарські форми – 4,8%.

Розглянуто структуру асортименту антацидних ЛЗ за АТС-класифікацією. В табл. 1 представлена АТС – класифікація антацидних лікарських препаратів,

серед яких перше місце займають препарати групи A02A D – комбіновані препарати і комплексні з'єднання алюмінію, кальцію та магнію (64,7%), а саме: комбінації простих солей (81,8%); друге місце – A02B X13 – похідні альгінової кислоти і A02A X – антациди в комбінаціях з іншими препаратами (по 11,8% відповідно); третє – A02A B – сполуки алюмінію та A02A F – Антациди з вітрогінними (антифлатулентами) (по 5,9%).

Таблиця 1

Структура асортименту антацидних ЛЗ за АТС – класифікацією

№ п/п групи	Код групи	Опис групи	Торгівельні назви	
			Абс.	Частка %
1.	A02B	Сполуки алюмінію	1	5,9
	A02A B03	Алюмінію фосфат	1	5,9
2.	A02A D	Комбіновані препарати і комплексні з'єднання алюмінію, кальцію та магнію	11	64,7
	A02A D01	Комбінації простих солей	9	81,8
	A02A D02	Магальдрат	2	18,2
3.	A02A F	Антациди з вітрогінними (антифлатулентами)	1	5,9
	A02A F02	Комбінації простих солей і вітрогінні (антифлатуленти)	1	5,9
4.	A02A X	Антациди в комбінаціях з іншими препаратами	2	11,8
5.	A02B X13	Похідні альгінової кислоти	2	11,8
		Всього	17	100,0

За результатами ситуаційного аналізу розроблено асортиментний контур [1] цільового сегменту українського фармацевтичного ринку – антацидні ЛЗ (див. рисунок 1).

Встановлено що 94,1% складають зарубіжні ЛЗ; 25% – ЛЗ з Болгарії; 57,1% – таблетки; 55,5% – комбіновані препарати; 81,8% – комбінації простих солей; 100% – безрецептурні ЛЗ.

Один з принципів формування асортименту аптеки – є забезпечення стійкості асортименту. Стійкість асортименту (K_c) – це постійна наявність відповідного товару у продажі. Асортимент є більш стійким, коли K_c ближче до 1.

Нами була оцінена стійкість асортименту антацидних ЛЗ в 5 аптеках м. Харкова. Асортимент антацидних ЛЗ стійкий ($K_c=0,94$), що свідчить про постійну наявність антацидних ЛЗ в аптечних закладах.

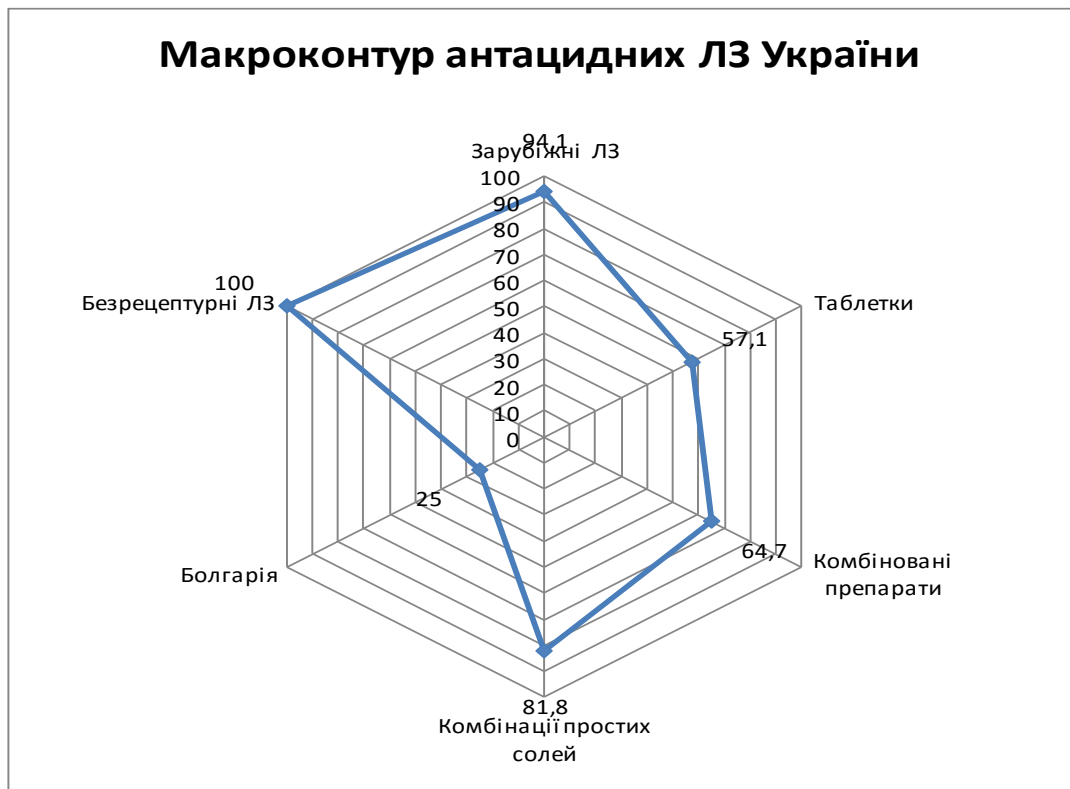

Рис. 1 Макроконтур антацидних ЛЗ, представлених на ринку України

Висновки.

1. Проведено аналіз асортименту антацидних ЛЗ за країнами-виробниками. Встановлено, що переважну більшість (94%) складають препарати зарубіжного виробництва.
2. Проведено аналіз лікарських форм антацидних ЛЗ. Майже 60% засобів досліджуваної групи представлені у вигляді твердих лікарських форм.
3. Розглянуто структуру асортименту антацидних ЛЗ за АТС-класифікацією.
4. Розроблено макроконтур ринку антацидних препаратів.
5. Асортимент антацидних ЛЗ стійкий ($K_c=0,94$), що свідчить про постійну наявність антацидних ЛЗ в аптечних закладах.
6. Маркетинговий аналіз показав, що на вітчизняному фармацевтичному ринку сформовано цільовий сегмент антацидних препаратів, що дозволяє лікарям разом з провізорами підбирати терапію ЛЗ індивідуально для кожного хворого.

Список літератури

1. Дремова Н. Б. Маркетинговий аналіз ринку гіполіпідемічних лікарських засобів // Новая аптека. – 2006. – №1. – С. 35-38.
2. Мнушко З.Н. Теория и практика маркетинговых исследований в фармации / З.Н. Мнушко, И.В. Пестун. – Харьков: изд. НФаУ, 2008. – С. 15 – 22.
3. McGuinness B. Milk alkali syndrome / B. McGuinness, J.I. Logan // Ulster Med. J. – 2012. – vol. 71 (2). – P. 132-35.